

L'HERÈNCIA DE L'11-M

● **El PP persisteix a apuntar a ETA perquè segueix entestat a fugir de la realitat**

JAVIER PÉREZ ROYO

CATEDRÀTIC DE DRET CONSTITUCIONAL DE LA UNIVERSITAT DE SEVILLA

Des de la invenció de la impremta, la interpretació de la realitat s'ha convertit en l'element decisiu en la confrontació política. La qüestió determinant no és tant el que realment passa com la interpretació del que realment ha passat, que acaba sent assumida o rebutjada majoritàriament en la societat. La confrontació política és entre interpretacions diferents de la realitat, entre discursos polítics diferents arbitrats pel cos electoral.

En política, la realitat és inseparable de la interpretació que se'n fa. La interpretació és inicialment l'ombra que acompanya el cos, però es tracta d'una ombra que acaba tenint o pot acabar tenint substantivitat pròpia i convertir-se en un substitutiu de la realitat, en una realitat políticament més real que la realitat mateixa.

Òbviament, aquesta operació d'interpretació de la realitat té els seus límits. Una cosa és que la realitat en si, és a dir, sense interpretació, no existeixi i una altra de diferent és que se'n pugui prescindir completament en el moment de construir el propi discurs. La interpretació, perquè pugui ser creïble, ha de tenir un punt de connexió amb la realitat, no se'n pot desvincular del tot. On està aquest punt de connexió és una cosa impossible de determinar en general, sinó que ha de ser aclarit per l'intendent en cada cas. Però el punt de connexió ha d'existir perquè, en cas contrari, la pèrdua del sentit de la realitat es tradueix en una desvinculació de la ciutadania, que és incapaç de reconèixer-se en la interpretació que se li ofereix.

Això és el que li va començar a passar al PP cap a mitjans de la legislatura passada. L'arrasadora victòria que va obtenir en les eleccions del 2000, unida al control de bona part dels mitjans de comunicació de titularitat privada i a un abús escandalós dels de titularitat pública, va conduir el president del Govern i

del Partit Popular, **José María Aznar**, a la conclusió que tenia el poder d'imposar qualsevol mena d'interpretació política del que estava passant, per més desvinculada que estigués del que efectivament es produïa.

El moment decisiu d'aquesta fugida de la realitat va passar amb la interpretació del *cop de decret*, que va originar una vaga general amb un seguiment extraordinari, que el Govern es va entestar a fer creure als espanyols que no havia tingut lloc. TVE acabaria sent condemnada per l'Audiència Nacional per falta de veracitat, i malgrat això **Alfredo Urdaci** va seguir al capdavant de la direcció d'informatius. Aquesta falta de connexió amb la realitat es produiria també al voltant del *Prestige*, la guerra de l'Iraq, el Iak-42... Les platges esplendoroses, la participació en tasques humanitàries, la plena identificació dels cadàvers. La fugida de la realitat s'anava fent cada vegada més visible. I aleshores va arribar l'11-M. A tres dies que els ciutadans anessin a les urnes, el Govern del PP va intentar guanyar temps intentant imposar una interpretació de l'autoria de l'atemptat que no es corresponia en absolut amb la realitat. I per fer-ho va recórrer a tots els mitjans de què disposa l'Estat. Des de les agències de notícies i els mitjans de comunicació de titularitat pública fins als serveis d'intel·ligència i el cos diplomàtic, passant per la implicació personal del president del Govern en trucades telefòniques als directors dels mitjans de comunicació privats i als corresponents estrangers a Espanya.

Però plovia sobre mullat. La falta de credibilitat que el Govern del PP s'havia anat guanyant a pols, sobretot en la segona meitat de la legislatura, esclataria entre l'11-M i el 14-M de la forma que tothom ja sap. Els ciutadans van anar a les urnes amb la convicció que el Govern els havia mentit. I en aquelles condicions és impossible aconseguir que la majoria et cregui.

Si, després de la derrota electoral, el PP hagués fet un examen de consciència i manifestat el seu propòsit d'esmena, és possible que s'hagués pogut inserir en el debat polític en unes condicions que li permetessin intentar recuperar la confiança dels ciutadans. Però ha passat ben bé el contrari. La direcció del PP s'ha entestat a mantenir la veracitat de totes les interpretacions que van fer al llarg de la legislatura passada, incloent-hi l'11-M. Amb l'obsessiu argument que

van ser els altres els que van mentir, els que van fer ús d'una manera menyspreable d'un terrible atemptat amb la finalitat d'arribar al Govern, ha persistit en aquests dos anys en la seva *batalla política de l'11-M* utilitzant el brutal atemptat com una recurrent arma llancívola contra el PSOE.

Més encara. La direcció del PP segueix negant-se a acceptar la realitat. Encara a aquestes altures del guió segueix escampant sospites sobre la investigació policial i judicial, i sosté que no es coneix la veritat --que ETA està involucrada en l'atemptat-- perquè el Govern del PSOE no vol que se sàpiga. **Eduardo Zaplana** ho acaba de dir en la recentment celebrada convenció del Partit Popular. O sigui, aquest Govern, que tant interès va tenir a conèixer l'autoria de l'atemptat entre l'11-M i el 14-M, la va perdre completament a l'arribar a la Moncloa. És la reiteració una vegada més de la tesi de **José María Aznar** que els planificadors de l'atemptat no estaven "ni en muntanyes llunyanes ni en deserts remots".

Aquesta obstinació del PP a fugir de la realitat l'està condemnant a l'esterilitat política més absoluta. ¿Hi ha algun ciutadà que sigui capaç de recordar una sola iniciativa del PP des de l'inici de legislatura? A part de la defensa de la gestió de l'11-M per part del Govern de **José María Aznar**, de la intangibilitat de la Constitució i els estatuts d'autonomia, i del consegüent rebuig de la reforma de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, i de la intangibilitat de la política antiterrorista, ¿què més ha fet el PP? Tota la seva política, almenys la que la direcció del PP fa arribar als ciutadans, s'ha limitat a la defensa del seu passat al Govern, sense fer cap proposta de futur. Fins i tot en la convenció que han celebrat recentment i a la qual abans m'he referit, que va ser convocada per a la renovació del missatge del partit, no s'ha parlat de cap altra cosa que del passat i del fet que el Govern actual s'ha dedicat a destruir-lo. Almenys, això és el que n'ha transcendit. És possible que hi hagi alguna cosa més i que s'hagi renovat el programa, però els ciutadans ho desconeixem.

La direcció del PP està a punt de convertir-se, si no ho ha fet ja, en una estàtua de sal. Els que l'ocupen s'han inhabilitat per fer política. A part del límit que suposa l'*absència* de **José María Aznar**, que cada vegada *brilla* més, hi ha el

fet que els seus membres més destacats, **Ángel Acebes**, **Eduardo Zaplana** i **Federico Trillo**, estan tan atrapats per les seves pròpies interpretacions de la realitat en el passat, que és impossible que pugui tenir cap mena de credibilitat qualsevol interpretació que proposin per al futur.

El problema és que el que li passa al PP no l'afecta exclusivament a ell, sinó que ens afecta a tots. Mentre el PP no giri full, estarem condemnats al fet que el debat polític no sigui un debat, sinó una successió de desqualificacions. El debat polític exigeix un terreny comú que comparteixin els protagonistes. Aquest terreny ara mateix no existeix. El Partit Popular en trepitja un i els altres partits, un altre. Ho hem estat veient des del començament de la legislatura. I no només a la Comissió d'Investigació de l'11-M, sinó en tot: matrimoni gai, llei d'educació, reproducció assistida, política territorial, política antiterrorista... Em temo que així seguirem fins al final de la legislatura. Políticament, és l'herència que ens ha deixat l'11-M.

ARTICLE PUBLICAT A EL PERIODICO DE CATALUNYA, L'11 DE MARÇ DE 2006